

๓๐ สิงหาคม ๒๕๔๙

เรียน ผู้จัดการ

บริษัทหลักทรัพย์ทุกแห่ง

ที่ กกต.ธ.(ว) ๑๘๙๖ /๒๕๔๙ เรื่อง การซักซ้อมแนวทางการปฏิบัติงานเกี่ยวกับวิธีติดต่อกับผู้ลงทุนและการบริหารความเสี่ยงด้าน settlement risk

ด้วยจากการตรวจสอบของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและสำนักงานในหลายกรณี ที่ผ่านมาพบว่า ผู้ติดต่อกับผู้ลงทุนบางรายไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่เชิงผู้ประกอบวิชาชีพที่ดี โดยมิได้มั่นคงร่วมเท่าที่ควรในการป้องกันการสร้างราคาหลักทรัพย์ของลูกค้า การเผยแพร่ข่าวเพื่อสนับสนุนการสร้างราคา หรือการส่งคำสั่งซื้อขายโดยรู้หรือควรรู้ว่ารายการซื้อขายดังกล่าวมีผลให้ราคาหลักทรัพย์ปรับตัวไปอย่างไม่เหมาะสมโดยไม่ได้สอบถ้วนใจ ตลอดจนการไม่นับที่ก Тепปอกรสพทตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทำให้ไม่สอดคล้องกับประกาศและหนังสือเวียนของสำนักงาน หรือกฎหมายที่ของตลาดหลักทรัพย์ฯ และสมาคมบริษัทหลักทรัพย์ นอกจากนี้ เพื่อให้บริษัทหลักทรัพย์มีระบบในการบริหารความเสี่ยงด้าน settlement risk ทั้งแก่ตัวบริษัทเองและแก่ระบบชำระเงินที่มีอยู่ในประเทศไทย

สำนักงานจึงขอซักซ้อมความเข้าใจเป็นการทั่วไปอีกรึ่งหนึ่ง ดังนี้

1. การรับคำสั่งซื้อขายหลักทรัพย์จากลูกค้า

ให้บริษัทหลักทรัพย์ย้ำแก่ผู้ติดต่อกับผู้ลงทุนที่จะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนดด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเชิงผู้ประกอบวิชาชีพ โดยกำหนดระเบียบภายในให้ครอบคลุมถึงการปฏิบัติงานดังต่อไปนี้ด้วย

1.1 ไม่ส่งคำสั่ง เพิ่มงบเงิน หรือมีส่วนสนับสนุนในการส่งคำสั่งซื้อขาย หากเห็นได้ว่าคำสั่งดังกล่าวจะทำให้ราคารise หรือมีปริมาณการซื้อขายหลักทรัพย์เปลี่ยนแปลงไปหรือไม่เปลี่ยนแปลงอันไม่ตรงต่อสภาพปกติของตลาด (false trade) หรือเห็นว่าเป็นการซื้อขายในลักษณะที่ไม่เหมาะสมอันอาจมีผลกระทบต่อความเชื่อมั่นในระบบการซื้อขายโดยรวม ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และหนังสือเวียนที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกำหนด¹ หากพบกรณีดังกล่าว บริษัทหลักทรัพย์และผู้ติดต่อกับผู้ลงทุนควรทำการสอบถาม หรือขอคำชี้แจงจากลูกค้า และหากเห็นว่าคำชี้แจงรับฟังไม่ได้หรือเห็นได้ว่าลูกค้าต้องการทำราคาหลักทรัพย์ บริษัทหลักทรัพย์ต้องพิจารณาหมายเหตุในการรับสั่งหรือจำกัดการส่งคำสั่ง หรือปรับลดวงเงินการซื้อขายหลักทรัพย์ และแจ้งพฤติกรรมของลูกค้าต่อตลาดหลักทรัพย์ฯ ส่วนสังเกตการณ์ซื้อขายหลักทรัพย์ ฝ่ายกำกับการซื้อขายหลักทรัพย์ แล้วจดบันทึกไว้เป็นหลักฐาน

¹ ได้แก่ (1) ข้อบังคับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เรื่อง การซื้อขาย การชำระเงิน การรับสั่งซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. ๒๕๔๒ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๒ และ (2) หนังสือเวียน ที่ กก. (ว) ๘/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๔๗ เรื่อง ลักษณะการส่งคำสั่งซื้อขายหลักทรัพย์ที่ไม่เหมาะสม

1.2 ไม่ส่งคำสั่งซื้อขายหลักทรัพย์ให้ลูกค้าที่เป็นผู้บริหารบริษัทจดทะเบียนหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องของผู้บริหารดังกล่าว โดยที่บริษัทหลักทรัพย์หรือผู้ติดต่อ กับผู้ลงทุนรู้ว่าอาจมีการใช้ข้อมูลภายในที่มีสาระสำคัญที่ยังไม่ได้เปิดเผยต่อสาธารณะ ทั้งนี้ ในการณ์ที่มีข้อสงสัย บริษัทหลักทรัพย์และผู้ติดต่อ กับผู้ลงทุนควรทำการสอบถามหรือขอคำชี้แจงจากลูกค้าก่อน และหากเห็นว่าคำชี้แจงรับฟังไม่ได้หรือเห็นได้ว่าลูกค้าต้องการใช้ข้อมูลภายใน บริษัทหลักทรัพย์ต้องพิจารณาหามาตรการในการระงับการส่งคำสั่ง และแจ้งพฤติกรรมของลูกค้าต่อตลาดหลักทรัพย์ฯ รวมทั้งแจ้งให้ลูกค้ารายงานการเปลี่ยนแปลงการถือครองหลักทรัพย์ตามมาตรา 59 แห่ง พ.ร.บ. หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 แล้วจันทึกไว้เป็นหลักฐาน

1.3 ไม่บอกต่อข่าวที่ยังไม่ได้รับการยืนยันหรือปฏิเสธผ่านระบบของตลาดหลักทรัพย์ฯ และกรณีที่ได้รับทราบข่าวซึ่งพิจารณาผ่านระบบการกลั่นกรองภายในแล้วเห็นว่าอาจมีผลกระทบต่อราคาหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียน ที่ควรเร่งแจ้งตลาดหลักทรัพย์ฯ เพื่อดำเนินการให้บริษัทจดทะเบียน มีการออกมายืนยันหรือปฏิเสธโดยเร็ว นอกจากนี้ ในระหว่างที่ยังไม่มีการยืนยันหรือปฏิเสธ หากได้รับการสอบถามจากลูกค้าควรแจ้งให้ลูกค้าใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษในการซื้อขาย

1.4 ไม่รับคำสั่งซื้อขายหลักทรัพย์หรือให้คำแนะนำทางโทรศัพท์โดยไม่บันทึกเทป รวมถึงกรณีที่ลูกค้าใช้โทรศัพท์มือถือในการส่งคำสั่ง

1.5 ผู้ติดต่อ กับผู้ลงทุนต้องให้บริการแก่ลูกค้าทุกรายอย่างทัดเทียมกัน โดยเฉพาะ ในส่วนที่เกี่ยวกับการคีย์คำสั่งเข้าระบบการซื้อขาย ซึ่งจะต้องดำเนินการตามลำดับก่อนหลัง โดยไม่ให้ความสำคัญกับคำสั่งของลูกค้ารายใดรายหนึ่งเป็นพิเศษ เช่น ลูกค้ารายใหญ่ ลูกค้าที่มีความเกี่ยวข้องกับตน เป็นต้น

1.6 ไม่นำข้อมูลการซื้อขายของลูกค้าไปเปิดเผย โดยเฉพาะข้อมูลการซื้อขายของลูกค้ารายใหญ่

1.7 ไม่รับมอบอำนาจจากลูกค้าในการซื้อขายหรือโอนหลักทรัพย์ ไม่ว่าจะเป็น ลายลักษณ์อักษรหรือไม่ รวมทั้ง ไม่รับคำสั่งซื้อขายจากบุคคลอื่นที่ลูกค้ามิได้มีการมอบอำนาจการส่งคำสั่ง ไว้เป็นลายลักษณ์อักษรด้วย

2. ระบบงานของบริษัทหลักทรัพย์

ในการติดตามและควบคุมให้แน่ใจว่าผู้ติดต่อ กับผู้ลงทุนและพนักงานที่เกี่ยวข้อง มีการปฏิบัติตามที่กล่าวในข้อ 1. บริษัทหลักทรัพย์จะต้องจัดให้มีระบบงานหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานขึ้นต่อไปนี้

2.1 ระบบงานเพื่อติดตามรายการการซื้อขายหลักทรัพย์ของลูกค้าหรือกลุ่มลูกค้าที่
(ก) มีรูปแบบหรือพฤติกรรมการซื้อขายตามที่ตลาดหลักทรัพย์ฯ กำหนดและได้กล่าวถึงแล้วในข้อ 1.1
หรือ (ข) มีปริมาณการซื้อขายหรือขายกระฉุกตัวในหลักทรัพย์ใดหลักทรัพย์หนึ่ง โดยเฉพาะหลักทรัพย์ที่มี

ความเคลื่อนไหวของราคาที่ผิดปกติหรือมีการหมุนเวียนของการซื้อขายมากกว่าปกติ หรือ (ค) มีรูปแบบหรือพฤติกรรมการซื้อขายหลักทรัพย์ที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างมีสาระสำคัญ โดยระบบงานที่กล่าวจะต้องสามารถติดตามรายการซื้อขายหลักทรัพย์ของลูกค้าหรือกลุ่มลูกค้าได้เป็นประจำตามรอบระยะเวลาอย่างต่อเนื่องเป็นรายสัปดาห์ รวมทั้งกำหนดขั้นตอนและวิธีปฏิบัติให้มีการสอบดามหรือขอคำชี้แจงจากลูกค้า และกำหนดมาตรการในการดำเนินการหากลูกค้าไม่ให้ความร่วมมือ หรือคำชี้แจงของลูกค้ารับฟังไม่ได้ หรือกรณีที่เห็นได้ว่าลูกค้าต้องการทำราคาหลักทรัพย์ เช่น การพิจารณาเร่งด่วนหรือจำกัดการสั่งคำสั่ง การปรับลดวงเงินการซื้อขายหลักทรัพย์ เป็นต้น รวมถึงการแจ้งพฤติกรรมของลูกค้าต่อตลาดหลักทรัพย์ฯ และการจดบันทึกการดำเนินการที่กล่าวไว้เป็นหลักฐาน

2.2 ระบบการควบคุมวงเงินลูกค้าที่รับกุม นอกจากการกำหนดวงเงินซื้อขายจะต้องสอดคล้องกับฐานะการเงินและความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้าและเจ้าของบัญชีที่แท้จริงแล้ว วงเงินดังกล่าวจะต้องสามารถปรับลดได้ด้วยเป็นการชั่วคราวหากรายการซื้อขายของลูกค้าเป็นไปตามที่กล่าวในข้อ 2.1 โดยเมื่อเริ่มต้นแต่ละสัปดาห์ บริษัทหลักทรัพย์ควรพิจารณาว่ามีหลักทรัพย์ที่สมควรกำหนดรายชื่ออยู่ในบัญชีที่บริษัทจะเฝ้าระวังหรือไม่ และอาจกำหนดให้มีการปรับลดวงเงิน สำหรับกรณีที่ลูกค้านำวงเงินไปใช้ในการซื้อหลักทรัพย์ดังกล่าวตามสัดส่วนที่เหมาะสมกับระดับความเสี่ยงแต่ละหลักทรัพย์ เพื่อป้องกันความเสี่ยงด้าน settlement risk นอกจากนี้ บริษัทหลักทรัพย์ยังต้องจัดให้มีกระบวนการทำการทำความรู้จักลูกค้า (know your client) ที่รับกุมเพียงพอที่จะทำให้ทราบถึงตัวตนที่แท้จริงของ เจ้าของบัญชี ได้แก่ ผู้รับประโภชน์หรือผู้มีอำนาจควบคุมบัญชี วัตถุประสงค์และความต้องการลงทุนในหลักทรัพย์ และฐานะการเงินของลูกค้า รวมทั้งให้มั่นใจได้ว่าลูกค้าที่เปิดบัญชีซื้อขายเป็นบุคคลรายเดียวกับที่ปรากฏในเอกสารหลักฐานที่ใช้ในการเปิดบัญชี

2.3 ระบบการบันทึกเทปโทรศัพท์เพื่อให้แน่ใจว่ามีการบันทึกหลักฐานการให้คำแนะนำการรับคำสั่งซื้อขาย และการเจรจา กับลูกค้าที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนในหลักทรัพย์อย่างครบถ้วน รวมถึงกรณีที่ลูกค้าสั่งคำสั่งทางโทรศัพท์มือถือ ทั้งนี้ ตามแนวทางที่ได้เคยทำการซักซ้อมไปแล้วก่อนหน้า² โดยบริษัทหลักทรัพย์จะต้องจัดให้มีทะเบียนคุณเพื่อให้แน่ใจว่าโทรศัพท์ทุกเลขหมายที่ผู้ติดต่อ กับผู้ลงทุนและเจ้าหน้าที่รับอนุญาตทุกรายมีไว้ใช้งาน (รวมถึงกรรมการหรือผู้บริหารในทุกระดับด้วยหากมีการติดต่อกับลูกค้า) ได้มีการบันทึกเทปอย่างครบถ้วนและพนักงานเจ้าหน้าที่ของสำนักงานสามารถเรียกดูได้ตลอดเวลา ทั้งนี้ ตั้งแต่บันทึ เป็นต้นไปสำนักงานจะดำเนินการอย่างเข้มงวดโดยเสนอให้คณะกรรมการเปรียบเทียบดำเนินการเปรียบเทียบปรับในสถานะรุนแรง หากพบว่าบริษัทหลักทรัพย์ไม่สามารถจัดส่งหลักฐานการบันทึกเทปดังกล่าวต่อตลาดหลักทรัพย์ฯ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ของสำนักงานได้อย่างครบถ้วนและโดยเร็วเมื่อมีการร้องขอหรือเข้าทำการตรวจสอบ

² ได้แก่ (1) หนังสือเวียนของสำนักงาน ที่ กลต.ช.(ว) 50/2548 เรื่อง การซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการบันทึกและจัดเก็บหลักฐานในการรับคำสั่งซื้อขายหลักทรัพย์ของลูกค้าหรือให้คำแนะนำแก่ลูกค้า ลงวันที่ 14 ธันวาคม 2548 และ (2) e-mail ของสำนักงาน (seccom@sec.or.th) เรื่อง ชี้แจงเนื้อหาหนังสือเวียนที่ กลต.ช.(ว) 50/2548 ลงวันที่ 29 ธันวาคม 2548

2.4 ระบบการป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่เป็นลายลักษณ์อักษร รวมถึง การแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนงาน และมาตรการการห้ามและจำกัดการซื้อขายหลักทรัพย์ (watch list และ restricted list) ที่รัฐกุม โดยเขตพื้นที่ในกรณีที่บริษัทรับเป็นที่ปรึกษาการเงิน รับจัดจำหน่ายหลักทรัพย์ หรือมีการลงทุนในหลักทรัพย์ดังกล่าว

3. บทบาทของหน่วยงานกำกับดูแลการปฏิบัติงาน (Compliance Unit)

บริษัทหลักทรัพย์จะต้องกำหนดให้หน่วยงานกำกับดูแลการปฏิบัติงาน (compliance unit) ติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานของผู้คิดต่อ กับผู้ลงทุนเป็นประจำ โดยทำการวิเคราะห์รายงานและสุ่มตรวจสอบ การปฏิบัติงานต่างๆ และหากพบว่าผู้คิดต่อ กับผู้ลงทุนไม่ได้ปฏิบัติตามแนวทางที่ก่อตัวข้างต้นจะต้องเสนอให้มี การลงโทษอย่างเข้มงวด

ทั้งนี้ ให้บริษัทหลักทรัพย์จัดทำระบบการติดตาม ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติตามที่ก่อตัวใน ข้อ 2.1 และ 2.2 ให้เสร็จสิ้นพร้อมให้สำนักงานเข้าทำการตรวจสอบได้ภายในวันที่ 31 ธันวาคม 2549 โดย สำหรับหลักเกณฑ์การปรับลดวงเงินตามที่ก่อตัวในข้อ 2.2 นั้น ขอให้ดำเนินการโดยเร็ว และส่งความคืบหน้า ให้สำนักงานและตลาดหลักทรัพย์ฯ รับทราบอย่างช้าภายในวันที่ 31 ตุลาคม 2549 พร้อมนี้ เพื่อให้เป็น บรรทัดฐานเดียวกัน สำนักงานได้มีหนังสือขอให้สมาคมบริษัทหลักทรัพย์ทำการศึกษาเพื่อกำหนดแนวทาง ต่างๆ ที่อาจนำมาใช้สำหรับหลักเกณฑ์การปรับลดวงเงินและหลักเกณฑ์การกำหนดวงเงินซื้อขายของลูกค้า ด้วยเดียว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

๙-๑ —

(นายธีระชัย ภูวนานนท์)

เลขานุการ

ฝ่ายกำกับธุรกิจนาขายน้ำและค้าหลักทรัพย์

โทร. 0-2263-6060, 0-2263-6059

โทรสาร 0-2263-6320